

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2012

અભ્યાસક્રમ : અનુસ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (MSW)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : ગુજરાતમાં સમાજકાર્યની પરંપરા (MSW-04)

તારીખ : 14/07/2011

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 સમાજકાર્યની વ્યાખ્યા આપી સમાજકાર્ય અને સમાજસેવા વચ્ચેનો ભેદ સ્પષ્ટ કરો.(14)

અથવા

હિંદુધર્મનું તત્વદર્શન અને સામાજિક સેવાકાર્ય વિષે વિસ્તૃત નોંધ લખો.

પ્રશ્ન:-2 સામાજિક વિકાસની વિભાવના સમજાવો. (14)

અથવા

રાજારામમોહન રાયનો સામાજિક પરિવર્તનમાં ફાળો વિગતે ચર્ચો.

પ્રશ્ન:-3 ગુજરાતના સ્વૈચ્છિક કર્મશીલોના કાર્યોની વિસ્તૃત સમજૂતિ આપો. (14)

અથવા

ભકિત અને સાહિત્ય પરંપરાનું વિગતે વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન:-4 રાષ્ટ્રીય કેળવણી એટલે શું ? ભારતમાં 19 મી સદીના સંદર્ભમાં તેની અગત્યતા વિગતે ચર્ચો. (14)

અથવા

ભારતની સ્વાતંત્ર ચળવળની સમાજકાર્યની દૃષ્ટિએ મૂલવાણી કરો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે) (14)

1. જયોતિબા ફૂલે
2. પ્રાર્થના સમાજ
3. રામકૃષ્ણ મિશન
4. મુસ્લીમલીગની ભારતીય સ્વાતંત્ર લાવવામાં ભૂમિકા
5. બ્રહ્મોસમાજ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2012

અભ્યાસક્રમ : અનુસ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (MSW)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : મૂળભૂત સમાજવિજ્ઞાનની વિચારધારાઓ (MSW-05)

તારીખ : 14/07/2011

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 'સમાજકાર્યકરને વિવિધ સામાજિક વિજ્ઞાનોનું જ્ઞાન હોવું આવશ્યક છે'. તમારા ક્ષેત્રકાર્યના આધારે છણાવટ કરો. (14)

અથવા

સામાજિક પરિવર્તન એટલે શું ? તેના આંતરિક અને બાહ્ય સ્ત્રોતોનો વિસ્તૃત પરિચય કરાવો.

પ્રશ્ન:-2 'ભારતમાં સામાજિક પરિવર્તનની પ્રક્રિયાઓ' વિષય પર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (14)

અથવા

સમાજકાર્યના અન્ય શાસ્ત્રો સાથેના સંબંધની વિગતે સમજૂતિ આપો.

પ્રશ્ન:-3 'મનોવિજ્ઞાનનું જ્ઞાન સમાજકાર્યકરને માટે આવશ્યક છે' સ્પષ્ટ કરી મનોવિજ્ઞાનની વિવિધ શાખાઓનો પરિચય આપો. (14)

અથવા

વર્તનના લક્ષણોની વિગતે સમજ આપો.

પ્રશ્ન:-4 ભારતીય સમાજમાં પ્રજાતાંત્રિક, ધર્મ નિરપેક્ષ સમાજવાદને પહોંચવા થયેલા પ્રયત્નો અને પરિવર્તનોના વિવિધ દર્શનોએ કરેલ વિશ્લેષણને સવિસ્તાર સમજાવો. (14)

અથવા

આધુનિકરણનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી, તેની પ્રક્રિયા જણાવો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો (કોઈપણ બે) (14)

1. સમાયોજનનું મનોવિજ્ઞાન
2. સર્વોદય
3. સંસ્કૃતિકરણ
4. સમાજકાર્ય અને મનોવિજ્ઞાન
5. આધુનિકીકરણની સમસ્યાઓ

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2012

અભ્યાસક્રમ : અનુસ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (MSW)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : વસ્તી, પર્યાવરણ, સંદેશા વ્યવહાર, જાહેર આરોગ્ય અને તબીબી-સમાજકાર્ય (MSW-07)

તારીખ : 15/07/2011

સમય : 11.00 to 02.00

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 વસ્તીવૃદ્ધિના નિર્ણાયક પરિબલોની વિગતે ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

ઝડપી વસ્તી વૃદ્ધિની ભારતીય અર્થતંત્ર પરની અસરોની સમીક્ષા કરો.

પ્રશ્ન:-2 ગુજરાતની સાંપ્રત પર્યાવરણીય ચળવળોનો વિગતે ખ્યાલ આપો. (14)

અથવા

ભારતની પર્યાવરણ નીતિની વિસ્તૃત સમીક્ષા કરો.

પ્રશ્ન:-3 સમૂહ પ્રત્યાયન માધ્યમોની ભારતમાં અસર જણાવી, સમાજકાર્યમાં તેની અગત્યતા વિગતે સમજાવો. (14)

અથવા

પ્રત્યાયન માધ્યમોના વિકાર્યોની સદેખટાંત વિગતે ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન:-4 સાંપ્રત સમયમાં મનોચિકિત્સકીય સમાજકાર્ય સામેના પડકારો વિગતે સમજાવો. (14)

અથવા

પુનઃ સ્થાપન એટલે શું ? દર્દીના પુનઃ સ્થાપનામાં સમાજકાર્યની ભૂમિકા સમજાવો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ (કોઈપણ બે) (14)

1. પર્યાવરણીય મૂલ્ય - માપનની પદ્ધતિઓ
2. વસ્તી વૃદ્ધિ અને સ્થળાંતર
3. પર્યાવરણના જૈવિક પરિબલો
4. સામુદાયિક સ્વાસ્થ્યનો ખ્યાલ
5. સમૂહ પ્રત્યાયન અને સામાજિક પરિવર્તન

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2012

અભ્યાસક્રમ : અનુસ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (MSW)

નોંધણી નંબર : _____

પાઠ્યક્રમ : વિકાસતા સમાજની સમસ્યાઓ અને ક્ષેત્રો (બાળકો અને મહિલાઓ) -1 (MSW-08)

તારીખ : 15/07/2011

સમય : 03.00 to 06.00

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપવા ફરજિયાત છે.

કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 ભારતમાં બાળ અધિકારોની સમીક્ષા કરી, બાળકલ્યાણ ક્ષેત્રે લેવાયેલા પગલાઓની સમજ આપો. (14)

અથવા

સામાજિક સમસ્યાઓના પ્રકારો જણાવી ભારતમાં બાળમજૂરી વિષય પર નિબંધ લખો.

પ્રશ્ન:-2 ભ્રષ્ટાચાર એક રાષ્ટ્રીય રોગ છે. આપના મતંવ્યો જણાવી તેને નિયંત્રિત કરવાના પ્રયાસો શું હોઈ શકે ? વિગતે ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

સ્ત્રીસશક્તિકરણનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરી, સ્ત્રીસશક્તિકરણ પ્રક્રિયામાં સમાજકાર્યકરની ભૂમિકા સદેષ્ટાંત સમજાવો.

પ્રશ્ન:-3 ભારતમાં યુનીસેફ દ્વારા ચાલતા વિવિધ કાર્યક્રમોનો વિચાર વિગતે આપો. (14)

અથવા

કાનૂન સાથે સંઘર્ષમાં આવેલ બાળકોની સમસ્યાઓનું ચિત્ર આલેખી, તેમના માટે ભારતમાં કરવામાં આવેલા કાનૂની પ્રયોજના જણાવો.

પ્રશ્ન:-4 20 મી સદીની નારીવાદી ચળવળોનો વિગતે વિચાર આપો. (14)

અથવા

વટ ખાતર વધ (Ownerkilling) એક સામાજિક સમસ્યાની સમાજકાર્યકર તરીકે સમીક્ષા કરો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ (કોઈપણ બે) (14)

1. મુસ્લીમ સ્ત્રીઓની સમસ્યા
2. બાલિકા વેશ્યાવૃત્તિની સમસ્યાના વિવિધ પાસાઓ
3. કેન્દ્રીય સમાજ કલ્યાણબોર્ડ
4. દહેજનું દૂષણ
5. મહિલા અને બાળકો માટે કાર્યરત સ્વૈચ્છિક સામાજિક સંસ્થાઓની ભૂમિકા

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2012

અભ્યાસક્રમ : અનુસ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (MSW) નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ : વિકાસતા સમાજમાં સમાજકાર્યના ક્ષેત્રો (દલિતો-વિકલાંગો) -1 (MSW-09)
તારીખ : 16/07/2011
સમય : 11.00 to 02.00
સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપવા ફરજિયાત છે. કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 અસ્પૃશ્યતા નિવારણમાં ગાંધીજીનું પ્રદાન જણાવો. (14)

અથવા

ભારતના બંધારણમાં દલિત વર્ગની સુરક્ષા અને વિકાસ માટે કરવામાં આવેલ જોગવાઈઓની સમીક્ષા કરો.

પ્રશ્ન:-2 બહુવિકલાંગતા નો અર્થ સ્પષ્ટ કરી બહુ વિકલાંગતા સાથેના બાળકોની સેવામાં આપનાવવામાં આવતી વ્યુહરચનાઓ જણાવો. (14)

અથવા

વિકલાંગો પ્રત્યેના સમાજના દૈષ્ટિકોણમાં પરિવર્તન લાવવામાં સમાજ કાર્યકરની ભૂમિકા સદષ્ટાંત સમજાવો.

પ્રશ્ન:-3 ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકરનો દલિત સમસ્યા પ્રત્યેનો અભિગમ જણાવી-તેમના દલિત સમસ્યા નિવારણના કાર્યો વિગતે જણાવો. (14)

અથવા

‘જ્ઞાતિ પ્રથા તે અધોગતિનું મૂળ છે.’-આપના મંતવ્યો સવિસ્તાર જણાવો.

પ્રશ્ન:-4 વિકલાંગતાના પ્રવર્તન ઉપર જ્ઞાતિકારક અસર કરતાં પરિબળોની વિગતે ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

માનસિક રોગ અને માનસિક વિકલાંગતા બન્ને સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરી, માનસિક વિકલાંગતાવાળી વ્યક્તિઓની લાક્ષણિકતાઓ વિગતે દર્શાવો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ (કોઈપણ બે) (14)

1. વિકલાંગતા વર્ગીકરણના લાભ અને ગેરલાભ
2. અસ્પૃશ્યતા નિવારણમાં સયાજીરાવ ગાયકવાડનું યોગદાન
3. ભારતીય બંધારણ અસ્પૃશ્યતા નિવારણનો ઉત્તમ માર્ગ
4. સ્વસ્થિજ્ઞાતિ વિષયક વિકલાંગતાઓ
5. બધિર બાળકના સામાન્ય વિકાસમાં અસર કરતા પરિબળો

ડૉ. બાબાસાહેબ આંબેડકર ઓપન યુનિવર્સિટી
સત્રાંત પરીક્ષા જુલાઈ - 2012

અભ્યાસક્રમ	: અનુસ્નાતક પદવી અભ્યાસક્રમ (MSW)	નોંધણી નંબર : _____
પાઠ્યક્રમ	: સમાજકાર્યની પૌવૉ અને પ્રાશ્ન્યાત્ય વિચારધારાઓ (MSW-10)	
તારીખ	: 16/07/2011	
સમય	: 03.00 to 06.00	
સૂચના	: બધાજ પ્રશ્નોના જવાબ આપવા ફરજિયાત છે.	કુલ ગુણ : 70

પ્રશ્ન:-1 વ્યવસાયનો અર્થ આપી, સમાજકાર્ય એક વ્યવસાય છે. ઉદાહરણ સહ સમજાવો. (14)

અથવા

આધુનિક સમાજકાર્ય અને પરસ્પરાગત સમાજકાર્ય વચ્ચેના તફાવતો સમજાવો.

પ્રશ્ન:-2 ભારતમાં સમાજકાર્યનો પાયો પ્રારંભિક સમાજિક સુધારકોએ નાખ્યો. (રાજારામમોહન રાય, ગાંધીજી) તેઓના કાર્યોની વિગતે સમીક્ષા કરો. (14)

અથવા

ઈંગ્લેન્ડના સમાજકાર્યનો ઇતિહાસ સવિસ્તાર જણાવો.

પ્રશ્ન:-3 સમાજકાર્યના આધારભૂત મૂલ્યોની વિગતે સમજણ આપો. (14)

અથવા

સમાજકાર્ય એ એક લોકશાહી પ્રક્રિયા છે.-સમજાવો.

પ્રશ્ન:-4 ભારતમાં સમાજકાર્યનું શિક્ષણનો ઇતિહાસ અને વિકાસની સવિસ્તાર ચર્ચા કરો. (14)

અથવા

વ્યાવસાયિક સમાજકાર્યની આચાર સંહિતાની સમીક્ષા કરી, સાંપ્રત સમયમાં તેની પ્રસ્તુતતા સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન:-5 ટૂંકનોંધ લખો. (કોઈપણ બે) (14)

1. ઈંગ્લેન્ડમાં સમાજ સુરક્ષા આધુનિક કાર્યક્રમો
2. રામકૃષ્ણ મિશન
3. અંગ્રેજ શાસનકાળ દરમ્યાન ભારતમાં સમાજકાર્ય
4. સ્વતંત્રતાબાદ ભારતમાં સમાજકાર્ય
5. ગાંધીપ્રેરિત સમાજકાર્ય